

Laatija: Infektioyksikkö

Hyväksyjä: Infektioyllääkäri Pekka Suomalainen
Hyväksytty: 29.7.2016

ESBL

- **MIKÄ ON ESBL (Extended Spectrum β actamase-mikrobi eli laajakirjoista β -laktamaasientsyymiä tuottava mikrobi)?**

ESBL on suolistobakteeri, jota voi olla myös iholla, limakalvoilla ja haavoissa. Tavallisimmat ESBL-bakteerit ovat E.coli ja Klebsiella pneumoniae. ESBL-kannat ovat vastustuskykyisiä useille antibiooteille.
- **MITÄ TARKOITETAAN ESBL- INFEKTIOLLA JA ESBL- KANTAJALLA?**

Infektiolla tarkoitetaan oireista tulehdusta, jonka on aiheuttanut ESBL-bakteeri, esim. virtsatieinfektio. Henkilöä kutsutaan **ESBL- kantajaksi**, jos ESBL on löytynyt bakteeriviljelystä, mutta infektio-oireet puuttuvat. ESBL-kantajuus saattaa hävitä itsestään kuukausien ja vuosien kuluttua.

 - E. coli ESBL –kantajuustieto poistetaan sairauskertomuksesta vuoden kuluttua mikäli tarvittavat kriteerit täyttyvät
 - Klebsiella Pneumoniae ESBL –kantajuustietoa ei poisteta sairauskertomuksesta
- **KUKA VOI SAADA ESBL- TARTUNNAN?**

ESBL voi leviää sairaalassa potilaasta toiseen käsien välityksellä. Bakteerikannan saa todennäköisimmin ulkomailta sairaalahoidosta tai kontaminoituneen ruuan tai juoman välityksellä. Ruoan välityksellä tapahtuvat tartunnat ovat yleisiä huonon hygienian maissa. E.coli on myös yleinen turistiritipulin aiheuttaja. Edeltävä antibioottihoito on riskitekijä. Yleisin ESBL-infektio on virtsatieinfektio varsinkin naisilla ja lapsilla.
- **MISTÄ ESBL LÖYDÄÄN?**

ESBL löytyy bakteeriviljelystä, yleisimmin virtsasta, mutta myös verestä, haavoista ja muista eritteistä.
- **VOIDAANKO ESBL:A HOITAA?**

ESBL-infektioihin tarvitaan oikein valittu antibiootti. Siksi aiemmasta ESBL-infektiosta tai kantajuudesta on tärkeä kertoa lääkärille esim. virtsatieinfektiota epäiltäessä. Lievät virtsatieinfektiot voidaan hoitaa yleensä suun kautta annettavilla antibiooteilla. Vaikeisiin infektioihin käytetään suonensisäisesti annosteltavia antibiootteja. Oireetonta ESBL-kantajuutta ei hoideta lääkkeitä.
- **MIKSI JA MITEN ESBL:A TORJUTAAN?**

ESBL:n leviämistä pyritään estämään sairaaloissa, koska ESBL-infektion hoito on vaikeampaa useille antibiooteille olevan vastustuskyvyn takia. Tärkeimmät tavat ehkäistä ESBL –kantojen leviämistä sairaaloissa ovat käsien desinfektio ennen potilaiden koskettelua ja huolellinen hygienia tehtäessä toimenpiteitä. Myös potilasta itseään ohjataan toimimaan siten, että bakteerien leviämisen riski on mahdollisimman vähäinen.

 - Klebsiella Pneumoniae ESBL –kantajat hoidetaan sairaalassa yhden hengen huoneessa
 - E. coli ESBL –kantajat hoidetaan useamman hengen huoneessa
- **MINULTA LÖYDETTIIN ESBL, MITÄ NYT?**

ESBL-kantajuus ei vaikuta normaaliin elämään (koti, työ, harrastukset, ihmissuhteet). Pese kädet huolellisesti WC:ssä käynnin jälkeen ja ennen elintarvikkeiden käsittelyä. Jos sinulla on haavoja, noudata niiden hoitoon saatuja ohjeita. Pese kädet ennen ja jälkeen haavan hoidon. Käytä siivouksessa normaaleja, kaupasta saatavia pesuaineita.